

ТЕМНИВАРСКИ

Уредништво администрације
TIMISOARA II.
Strada Samuil Micu 'No. 3.

Прегледати за Румунију:

1/4 годишње 60 леја,
1/2 годишње 120 леја,
за полу годину 240 леја.

Година I, број 7.

Главни и одговорни уредник:
МИЛТИН МАНОЈЛОВИЋ

24. децембар, 1933. г.

РАД У НАРОДУ

Поред св. цркве морамо нарочиту пажњу обратити на основну школу. Школа за нас Србе у Румунији значи основу просветно националног живота. У доброј националној школи нам је живот, будућност. Ако поред св. цркве не бисмо имали нашу српску школу у мору туђинице, морало просветно национално пасти и нестати.

Живот и спас наци просветно национални је

само у српској вероисповедној основној школи.

У погледу основног школства делимо се на два дела, на северни и јужни Банат.

Од године 1919. до данас Срби у северном крајевима Баната имали су на основу права стеченог у бишшој Краљевини Угарској

своје српске вероисповедне основне школе.

Те наше школе су од 1919. године до данас постојале и постоје, али нису биле озакоњене, оне су трпљиве и зато нису имале значајно право јавности нити су као такве смирале.

Та наша школа је спремала српску децу али није могла да им издaje значајна уверења о постигнутом резултату.

Наша школа радила је на старом програму колушењем државним језиком, а није могла према духу времена строити нов наставни програм.

На стање се нисмо обзирали, него смо у традицији наших старих живели и радили.

Идеја јам је био да до коначног решења школског питања одржимо наше светосавске српске вероисповедне основне школе — и ми смо их одржали.

Српски народ у Румунији свестан својих просветно-националних дужности није жалио да за одржање српско вероисповедних основних школа даде све што је потребно било да се те школе одрже и да дочекају коначно решење школског питања Срба у Румунији.

Задолбили смо што можемо данас констатovati да је наш народ остао на нисина својих предака који су за српску вероисповедну основну школу све жртвовали.

Задолбили смо што можемо констатovati да је једна општина имала, на да се неке налазиле у тежим материјалним приликама није никада од странах помоћи за школе тражила, него је све и сва употребља да наша школа остане непокварена.

Задолбили смо што можемо констатovati да је створен јак број српских вероисповедних учитеља,

који су својим успешним радом приремили да се вероисповедна основна школа одржа.

Задолбили смо што можемо констатovati да је наше српско и иштинско савиштенство било на нисина постојања, те је својим радом помогло у школи и изван ње, да се српска вероисповедна школа одржа. Задолбили смо што можемо констатovati да је из досадашње наше српске вероисповедне школе изашло јак и здрав елемент који ће заштити вредност српске вероисповедне школе и старати се, кад одрасте, да ту школу и даље одрже.

Задолбили смо што можемо констатovati да ни у једном случају ни један део нашег народа, на у целини ни појединачно, није радио против интереса наше српске вероисповедне основне школе.

Употребљавамо ову прилику да констатујемо и то, да је влада Краљевине Румуније са својим државним органима свагда била лојална према нашим вероисповедним основним школама, да их је морално потпомагала и да директно ни једном приликом није ништа употребљавала против останака наших српских вероисповедних основних школа.

Део нашег народа у јужном Банату, који живи у пределима поред Дунава у т. зв. Кисури није био те среће да од 1919. године до данас оствари благодат српске вероисповедне основне школе.

Наше Срби у Банатској Кисури имали су у бишшој Угарској општинске школе, које су од 1919. године поддржавале, тако,

да су наша деца у Кисури остала без редовне наставе у матерњем језику.

Да су деца наша из Кисуре била лишена могућности да на свом матерњем језику приме основну наставу,

да наша деца из Банатске Кисуре нису могла од свог учитеља чути српску реч, ту свету наред светљана, него су њихом година пријамли основну наставу на државном језику који нису разумели.

Да су наша деца у Кисури на више места лишена била нисом година највеће дејаче радости прославе првог српског просветитеља Св. Саве.

Што нише наша деца из Кисуре у једном случајева лишена су била и вероуачне наставе на српском матерњем језику.

Наша деца из Банатске Кисуре лишена су била и те среће и задолбљавства да учествују на појединим пријемним функцијама.

Срећа је наша била што су наша Кисуришанци национално јак, што су у својим доковима силни, те су могли бар донеке и у већини слу-

чајева народног по појединим местима која су била лишена југославне наменити деце оно што су у школи изгубили, и тиме себе за сада у нади на боље одржати.

Данас после 14 година дозалимо од српског школског стања, дозалимо до школске конвенције која треба да даде нову основу нашег национално-просветно-верског напретка, дозалимо до уређења која треба да нам осигура верско просветно национално напредак у будућу. У званичном листу Краљевине Румуније Moniteur Oficial-у од 25. IX. т. г. бр. 220 публикована је Конвенција склопљена у Београду, којом се регулише питање српских школа у Краљевини Румуније.

Оне су се спровођене наредбама да Конвенција у живот ступи. Данас се налазимо на прелому. Надајемо се на одлучној тачки када се са нас поседна рач тражи која нам одлучно рекава.

Успешно чам даје поаво да на основу исте, сами својом судбом одлучујемо и да сами изредујемо, сами пресудују у будућу школски живот, рад и напредак. Конвенција има даје право да одлучимо какову нашу школу имати у будуће.

Нова школска Конвенција предлаже три врсте школе:

1. Узакоњено дозалиму српску вероисповедну основну школу нашу,

даје јој право јавности, осигурава јој развитак и останака на основу одлука српских државних школских власти Епархијских и општинских,

даје јој право постављања учитеља,

даје јој право стварања наставног програма, и у ове осигурава јој у оквиру државних закона самосталан живот и рад.

Настава има да се води као и до сада на матерњем језику учитеља, а са обавезом да се државни језик има предавати 6 недељних часова.

Израђивање школа и плату сноси сама црква општина.

2. Оснива државну српско-Хрватску школу, у којој држава поставља учитеља, држава да је наставни план, државни органи воде надзор над школом.

Деца у којој немају осим похађања цркве именују ушедња у црквеним животу,

народ има учешћа у раду школског у толико што саставља Бурет за израђивање школе, који држава одобрава.

Наставни језик је српски са обавезом учења државног језика у 6 часова недељних.

Држава плаћа плату учитеља, али израђивање школа, зграде, давање огрева, учила, наменита и т. д. сноси народ онога

места где се таква школа отвара.

3. Приватна школа. Дје се прво приватним институцијама да може основати школу за настава језику српским, али под потпуном управом државних органа.

Плату учитеља и израђивање школе сноси друштво институција која школу оснива.

За школе у којима нема учитеља постављају се контрактанти-учитељи из Краљевине Југославије, доде дох се не буде спремно одговарајући број учитеља у Краљевини Румуније.

Ако сразмено вове врсте школа према досадашњој српско вероисповедној школи видимо,

да је нама Србија у Румунији једини спас српске вероисповедне основне школе, да је нама Србија у Румунији будући национално-просветно верски живот осигуран само овом школом.

Ако проучимо са естри врсте школске:

Да нам само српске вероисповедне основне школе,

у којој ми сами под заштитом Св. Саве спремамо нашу душу српском, у духу српске православне цркве,

у којој ми сами биромо своје учитеље,

у којој ми сами стварамо наставни програм,

у којој ми сами дозалим надзор над радом школским,

у којој ми сами саживљајемо нашу душу са св. српском црквом,

у којима сами одређујемо израђивање школе.

Даје сигурна основа за живот у будућности.

Данас када се нама свима оставља на слободно расуђивање какову школу желимо у будуће имати, треба да упутимо наш народ да се изјасни.

само за српску вероисповедну основну школу, јер нам је само у тој врсти школе и у северној и у јужном Банату спас у будућности.

Слободан Костић

Генерал Поћорек укро

У Целову у Корупки укро је ових дана деценијом аустријски генерал Поћорек који је познат да је као главни комулатори аустријске војске противу Србије 1914 год. претрпео велики пораз код Махкова. Када га је аустријска војска у Целову и у Корупки била тучена и избачен из Србије.

Значај боравка бугарског Краљевског Парламена у Београду.

После срачаног дочека и оцавања које су Београђани целим путем указали Високом Гостима отишла су Њихова Величанства у дворан на Делу где је припрема у Њихову почаст вечера. Сутра дан организован је доз на краљевском лонштву Петровчићу у коме су Нб. В. Краљ Борис Иб. В. Краљ Александар Иб. В. Краљ Јован Иб. В. Краљ Марија, Кнегиња Олга и бугарски Принци Краљичествали. Учесност дана припрева је гала вечера у старој дворци са концертним и пријомом. На вечера наравно је Краљ Александар Високи Гостима својим ровањима и међу осталим рекао је да „само политика мира и консолидација прилика, може у истини пружити нашим народима пуно жељество за бољу будућност. Не мање жељество изазивају се речи Бугарског Краља Бориса, политичког споразума, мира и консолидација добрих односа између нас може да буде залога за срећну будућност јужних бугарских народа. Остатку усебени поборици оних идеја, учинио се једно са Ваши Величанством све напоре за њихово остварење. Тако немо одговорити правим жељама и животним потребама јужних наших народа, добро немо послужити миру на Балкану и моја поста, како се Ваше Величанство срећно изразило претставља једну намену дана у нашим узајамним народима да осигурамо нашим бугарским народима безбедан живот и миран развјат којим они са правом заслужују.“

Трени дан пре подне познато је Краљ Борис јавно венац од лавора са жутим крапањима и великом бугарском тројоношном на гроб Незнаног јунака. После тога отпутовали су бугарски југословенски Краљ и Принц Краљича у Краљеву Олањан где су већ били Краљева Олања и Марија, Кнез Павле и Кнегиња Олга, председник бугарске владе г. Мухомов и југословенски министар г. Јевтић и обе краљевске свите. На саркофаг благом почитивши Краља Петра положили су Краљ Борис и Краљ Јован исто прекрасне лаворове венац са караџијима и великом траком бугарске тројоношце. У подне је био итниман ривак у дворци на Опленцу. Увече је био

итниман вечера на Делу а после вечера посетили су Високи Гости концерт у Гардиковом долу на Топчидеру. Истог дана по подне прилико је југословенски краљ у аудијенцију г. Мухомова претседника бугарске владе а бугарски краљ г. Јевтића министра иностраних послова као и г. Србића председника југословенске владе. Четвртог дана на дан крсног имена Нб. В. Краља Александар присуствовали су Високи Гости служби Божијој и резању славског колача. После тога отпутовали су Гости испрених исто тако лепо и срдично као што су и дочекали.

Посета Нб. В. Бугарског Краља Бориса и Нб. В. Краљ Јован југословенском Краљевском Парлу од великог је значаја за будуће односе

ова два сродна и суседна народа. Овом посетом уларен је темељ новог политичког оријентација, која значи обилежја пријатељства Срба и Бугара и крај полуконечног непријатељства. Дошло је време да се забораве болне успомене на прошлост и да још некадашњег каног бусена на братским гробовима никне цвеће мира. Покрет абилежја узео је широке размехе као у југославнији као и у Бугарској, објављатија све народне својено јер сви осећају да су заједнички интереси и благодети које их извуку јачи од успелна на узајамне борбе, јачи од ирвоје и шитра тавних сила. Прошло је време када се Балкан сматрао европском барутаном и када су поједице балканске државе биле играчке у рукама разних великих сила а све време се ради на остваривању формуле „Балкан балканским народима.“

Милан Арабалин

продолжио позивати сајом на даме. Прва поруџба по жери. Уверене нече. ТЕМИШВАР-Град, ун. Солдери бр. 2

Каква нас будућност очекује? ...

Назалимо се у језу грознавце политичке и економске борбе. Обавијени магом неизвесности, изник нам је јасно сукуен, те не можемо наредити шта нам доносн сугурањима. Живот је постао несносно тежак. На ипак се ради, јер са свјутр страна, покушава се на све могуће начине да се казје из овог положаја. Цва је сина иста, али су сретства различита. Услед тога долази до размиковањима, сукробљају се различити интереси и у место да се све нечим бољем, запада се у све већу неизвесност.

Они који су створили данашњу



Велики божјици

Вашар

отпочио је јасно снженим начине. Наше цене и избор су не-надањими

Денеш и Полак
Темишвар-Фабрика

Рсујују, мислили су да од тог великог народа створе једну механизам, којим би управљали како би им се учинило лакше, заборањили да сваки дељит тог великог механизма има мозак. Увиђајући да је тај механизам далеко од савршенства и да поједице његове негатионе реакције, почели су да одступају од пробитне замисли и да је по потреби прилагођавају околини. Прилике и искуство није помагало, да се против основних природних закона не може борити и да треба попустити и прилагођити се. И код осталих народа појављују се извесне кривине, које неким својим неограничењем егзистенције, док се код других појављују у облику територијалне експанзије. Напоки „лаке развике идејама сваки има пред собом свој програм, који се труди да оствари. Време ће их свакако извести из заблуда, у колико су у њих ушли, али се то искуство може скупити напамет. Највише се да ће сви увидети погрешке као што је и Советска Русија увидела, па ће се попуштањем са свјутр страна, доћи до једног компромисног решења, те

ће се читава ситуација на тај начин разбирити. Ситуација је без сумње, и сувише компликована, али, напало се, да ће се из ових кругова који данас управљају целим светом родити нека спасоносна идеја, која ће идо проблем решити.

Време се то носи, оно је нам објаснило, све што нам данас нејасно изгледа. Радно, будимо на све спрејени, не допустимо да нас нешто несправљиво изненади.

Када добро разгледамо у наше долаће прилике, приметилимо да нам није баш све у реду, како би требало да буде. Иако нама самим влада хаос, у коме тумарају мисли и из којих не можемо изаћи на чистину. Није тешко пронаћи узорак том тумарању. На лепици свију нас примећује се забригност, а усне нам аутоматски приговарају: „треба умишати.“ Међутим, није у питању само материјална криза, како нам то на први поглед изгледа, већ је у питању и морална криза, која се и узорак оних првој. Она нам се неодољиво ставља на дневни ред, постављају-

Од 25. децембра

КАПИТОЛ

Највећа севачка севалија

Чувена певачица Метрополитан опере у Њу-Јорку и Државне опере у Бечу

Марија Јерица

игра у модерном тову илму

Кнегиња Александра

са оригиналном музиком

Фрање Лехара

Режија: Вилиам Тиле

У главним улогама: Паул Хартиман, Алсо Шлезеа, Секе Сакал, Валтер Јансен.

Претстава: 5, 7, 9 часова

Недељом и празником: 3, 5, 7 и 9 часова.

Грешна душа

од Лукијана Т. Бранковића
Угледан и богат грађанин, велики трговац, Пера Стојановић и жена му Марија, Стојановић су више куду, коју које је спалио и она је била у улици „Шарка“, а у обзату ривака канала Бегеја. У истој куду, који острга, изајавила се мала бапшница, која је била са три стране опкољена великим зидом суседних куду. У бапти било је доста засађење новине лозе, јагода, густ три пун мала. У познатици бапти летињакима, у којим сам прво мислио да је само другом тројоношном Краљ Зеккићем, нећакон Стојановића, седео и уживао.

У истој куду, у стању прена уседа, становала је беслатно, Стојановићина куду, прознава „куматства“, која је још из незнања летињакства била у ројин старог Пејна, она Стојановића, а кад су стари

ушли, то је Стојановића, „куматство“ дала беслатан стан, а сваки дан, по служавију сита ривак.

У дворшину исте куде било је више станова од само једне собе и кухиње, а међу те станаре спаљало је и Марко Шарка, разних у фабрици цигела са својом женом Саветом и троје деце: пет, три и пола године старом.

Једно поједице кумало сам био да шетам. На улици сајтао сам бую Буру, која ми је припадо и каже:

— Да баш пошам да шетам па и к теби да ти предам карту за вечерас у позориште. Изваљам са у напред карте, па и за тебе. Камо си ти пошмо?

— Врло добро, одврати Бура, те немо заједно, али овај пут по ваори, јер ја вољим да посматрам улички живот: оно месо и задо-

вново вијаче дене; да посматрам како на улици „лажи са његовим малим ривама, са маслима на око од излога те посматра оно силне играчке што су у излогу изложене; да уживам у порицу кад пред кожом кудом стоји мала, па ривак дете, које од радости хоће да исходи из руке матери, јер је спалило да му се отац врати куду са пошом; да станам пред улаз, који је куду, у којој је доврелице протворено у мали врт претну рива и цвећа; да — даље Бура није настаљом, већ стао ухватио ме за руку и упозорио на једну жену, која је не далеко од нас, пред улаз у гостионицу „Шарка“ стајала, а то је била Савета, жена Марија Шарке.

Послема својој она стојају уз улаз у крчку као утиснута. Ња обрзја се рониле сузе. Она најмање летиње држи на руци, средње крчицу, ухватила матер за сукњу, те заронила лице у сукњу, најста-

рије, мушкарца, без да оком трене претрастило, тужно гледа у куду, а иду му; тек што је не брзавују плач

— Шта ми ту ругате? упитао сам Савету.

— Тешко мени о овој деценији гро рама, а најбоље би трамла, да одемо сви равну у Бегеј, да нам буде свима куду... Ево, овако пролази сваке суботе, кад ми муж дољим медељу зарад. Из фабрике — равну у крчку. На шта он, што му деценија че недеље нас нестат залого? ставила у уста — јер се сву зарадку пропо, протројао; не види, неспра, да му деца од глади већ измруна. Ево, и сад је у тој проклетој крчки где немилима бале паре, пије, чаща, коща се... Ушла сам да деценију у крчку, можда, трамлава, да деци за ауџан повољно, а он, — у место олговера — ошамарио ме, што сам дошла по њега, те нас је све скупа итнурло на уличу... (наставак се)

Енглески пулини и дежалини за Народној Магазину у просторијама мушко рубље, стално у великом Швалске Централне Банке. избору у (Volkswarenhaus) Темишвар I, Пејала Увирја бр. 9.

ни нам посматрај рој, да је са успехом решио.

Стање напред сачека је без сумње критично, али се појављује и друго зло, већто црне и горе, што нас забрињује, да се из тог стање нећемо са успехом извући. Наиме, наш народ изгледа данас као даћа бже жрњара. Он је обесправљен, он неће опет који га па на испирају путем. Ко је за то крив? Не упуштају се у проналажењу криваца, већ се окренуло на прошлост само толико, да би констатирало погрешке, могли извући поуке из њих, које би нам добро дошле, да неби поново упуцали у заблуду.

Сви ми жељимо једно те исто, али не радимо једно те исто. Грехота је гледати како се срозавало све ниже и ниже и како не предузимамо ништа да то срозавале спречимо. Сви се ограничавали на појединачне акције и наком је свима јасно да би заједнички, сложано, много више учинили. Узимамо наистину сретство са којим неможемо борбу против ове нечисти, материјалне и моралне кризе. Уклопимо главнију, моралну, па ће и материјална аутоматски нестати. Цео пак је уклонио обичај, сретство нам је најсигурније—просвета. Подићи просвету, подићи морал у народ, па је самим тим проблем решен. Појавио се ороулац задатка, дашће генијерације, уарино задатке тежеће новој, па смо свеоме задатку потпуно одговорили. Али сад тек долази једно тугаљиво питање, једно болно питање: у коме, изгледа, лежи узрок свог несреће. Јесу ли способни некијари наше народне зграде да поверено јим дело нераде?

Наша интелигенција је намазала и сама попуљана, и њој самој треба помоћи. Учитељи и свештеници којима је поверено да воде наш народ нижу у стању, под оваквим пројављам, да одговор на својим појављам, а како им да раде за општу народну ствар. Не кривомо другог него потпуно кривоцу у нама свакога. У нешто да сад или ништа, рачунамо то наше питање, никлике иницијативе ни одука! Сви говоре — и сви буге. Сваки би знао још нешто предочити, али нишк буту, гледа своје невоље и чека...

Школска конвенција постоји још увек само на папиру. Чекамо криву, и ништа се не предузима. И онда када буде све допаван, када будући пошла као јатаљаци сами под нож, онда ћемо тек чувати косе и тражити кривца, и ако је очигледно да смо сами, свему кривци. Учинило се до још, нешто може учинити. Осигурају себи будућност, осигурају егзистенцију, да неможе се мирне купе моћи повести, свим силама, за опште добро нашег народа. Не учинило да ништа, не само да ћемо бити на терету свихх досе, већ смо на терету другима. Још опет са правом очекује од нас да му будемо на користи. Јакосно је нешто стање ако свака гледа у нама „сапуштине“, који немогу шта је криза и којима треба „показати“. Он неће да разуме да ако смо ми отпереније бригама и борбом за парче хлеба, не можемо одговорити својим дужностима, овако како би требали. И за кога је то горе? Опет за њега! Љубав, поверење и разумевање, прили су услов за напредак једног друштва, али ето — све се то губи. По свима се појављују дематози, који са некаквом болесном идеологијом поткопавају и значе пољавују народ нашег народа. Али не клопимо дугом, стањемо тог злу на пут док још није дошао!

На прагу је спровођење конвен-

ције. Док се не буде спровела инако још времена за простудирамо и предвидимо све могућности, како нас никаква евентуалност неби изненадила. А то би се могло оставити само тако, кад би се у наскорије време сазвао учитељски збор у Темешвар, одакле би, споразумевши се свим питањима, упутили апел на владе. Не предузимамо ништа, инако само себе унесрећу, већ смо читаву Српству уништили велико зло, коме иначе имамо дати много више него што данас дијемо материјално несрећеније.

Учинимо дакле оно, што морамо учинити. Надам се, да ће нам „Темешварски Весник“ бити на услузи, а ми ћемо му се знати достојно одговорити. Мож да ја је провешће послало баш у ове најтеже дане да нас једини, како би удруженим силама савладали све што нам на путу стоји.

Тренимо се из значајности, пока-

жио да још имамо снаге, да бар одржимо оно за што су ишли делови живота своје положај и краљу својом осветили. Учинимо оно што нам света дужност налаже, па нас неће никојиме даи када ће „Темешварски Весник“ бити, у истини, велик боник дана — весник лепе будућности.

Стеван Жуж
учитељ

Мушки штофови

у највећем избору и најјефтиније код фирме

РАВОНГ и ШНАЈДЕР
ТЕМИШВАР 1,
Трг са. Борја

Југословенски Краљевски Пар у Загребу

Одушевљене манифестације Краљу Александру

Прошле суботе стигли су у Загреб југословенски краљевски краљ Александар. Том приликом посетно је краљевски пар католучки катедралу, пред којом је најбискуп др. Бауер великим речима оданости и верности поздравео Краља и Краљину.

У недељу 17. дец. прослављен је

у Загребу рођеним Краља Александра. Том приликом посетно је краљевски пар католучки катедралу, пред којом је најбискуп др. Бауер великим речима оданости и верности поздравео Краља и Краљину.

Краљевски пар остаје од прадла-

За Божић

се добро оденути, значи—носити марку **B. G.**

Од данас почевши доносимо нашу робу високог квалитета **МАРКЕ B. G.**, која је најфинијег ткања у свима бојама. Ове

штофове

израђују наши највећини стручњаци, и имамо их стално у великом избору у темешварској фирми

Тражите искључиво штофове **B. G.** у трговини чоја

БОРИС ГОЛДБЕРГ

Темешвар 1, улица Аврам Јанку 2.
(на ношћу Хуњацине улице)

У цени и квалитету



не надмашиво

ке месец дана у Загребу.

Као што са друге стране јављају одржане је од 8—10. јануара конференција становг савета Мале анте у Загребу, па којој ће се вероватно и Краљ Александар појавити.

Чудо филмске технике и режије по фантастичном роману
Едгара Волеса

КИНГ
КОНГ

Врхунац стварања филмске технике приказе се

од 26. децембра у биоскопу

Форум

Течај за учење црквеног појања у Фенпау

Овај течај српске екселанца свеснога, како рећемо, тако и националног задатка, прихваћа сваку даву прилику, да искористи за своје просвећивање. Стога је и ове зиме успоставио појатни течај, који има за циљ, да сваке године обнавља и ствара нове снаге за црквено појање.

Српски је народ од ваикала неговао како световно, тако и црквено пеему, али се с поновом може рећи, да је црквена песма много више него у другим српским крајевима и са највећим маром неговања баш овде, код нас. Сетимо се само једне чименице, а то је: да је црквена песма одржала или оживљила народ и верски и национално: да је уметност и вештина у црквеном појању права дига за нашег народа: да знање црквеног појања даје могућност тањем ратура, да у црквеном богослужењу учествује не само формално, већ са разумевањем односних молитва и песама, а то је у данашње, верски расстројено и тепоко доба, велика морална доброт, велика за њега, а још нећа за оне, који су познати, да морају начин живота у народу ширити и учвршћују. А пошто воље и одушевљење за учење црквеног појања има мање више у свакој српској општини, а нарочито по свима, на меријави је, да појаве школе, одморе, течајеве, организми, и то сада, преко зиме, када је јав ратар слободан, преку зиме, када је из искуства знамо да: пуне певнице, пуна и прва.

Јереј Маринко Прокић.

Прокласија кућна и пића у српској трговини код **Илије Николе**, Темешвар-Град, преко пута од кафеана „Лоја“.

Мануфактурна роба и трикотаже, Банду и Друг
кошуље, чарапе и зимско рубље,
купите најјефтиније код: Власник: **К. МИЛИВОЈ**

Темешвар
Булевар, Врхунац (прелазити каат прваци)

Тиволи

сензационалан божјићни програм

Пикавер

тенор светског гласа,
наследник Каруса у
првом свом филму
бечког производа

Пустоловина на Лиду

Божанствена музика — дивне слике — раскош

играју: Секе Сакал, Нора Грегор, Валтер Рила

Класична музика: Леонавалдо, модела музика: Камер-Јунион.
Претставе: Субота 23. децембра: 5, 7 свечана претстава, 9.
Недеља 24. децембра: 11 пре п., 3, 5.
Понедељак 25. дец.: 11 пре п., 3, 5, 7, 9. Уторак 3, 5, 7, 9.

Одлучна победа владине странке при изборима

Либерали ће добити преко 300 посланика

Успех владине странке при изборима изненадио је и највеће оптимисте, јер је ова скоро у свим жупанијама као и у главној добила апсолутну већину гласова. Услед те велике победе улази либерална странка са огромним већином у парламент, где ће моћи несметано да ради и донесе законе, да се ублаже данашња општа невоља, која под једнако погађа села као и градове.

После дугогодишњег искушења народ са правом очекује од нове владе, да донесе таконе законе, који ће данашње тежко стање спосљенијим учинити.

Осим владине странке имала је нарочито јак Мађара леп успех, који потиче несумњиво из добре организације ове мањине. Сада после избора можемо се ми Срби спокојно питати: шта смо ми успели? Дали има смисла, да се појединачни кандидирају за свој рачун на једној или другој листи, без да као наш народ стигне сложено као јединица из 1—2 наших кандидата у Тамиш-Торонталској и Карашкој жупанији? Зар нисмо стекли још довољно искуства, да смо ми Срби и остали Словени у Банаату били само сретна при сваком избору?

Прилике и искуство налажу нам да за будуће изборе будемо спремији и сложенији.

Од 140.675 бирача у нашој жупанији гласали су 103.089. Ануларно је 3791 гласова.

На поједине странке гласало је:

	у Тамиш-Торонталу	у Жупанији
Либерали и Немци	4610	47336
Торбисти	438	6586
Готина странка	403	6684
Национал-либерали	854	6667
Др. Луна странка	142	2034
Кунисти	309	3670
Аграрна унија	98	429
Мађарска странка	4129	5302
Американци	89	429
Јевреји	1323	650
Социјалдемократи	731	2615
Јунањанска странка	75	1269

Укупно је имало гласало право-ваљано 99.298.

Перцентуално добила је владину странку 52%.

Пошто до штампања листа нису још сви подаци из целе државе познати, рачуна се, да ће нов парламент следећу слику показати:

Влада странка са Немцима 300—305 мандата, Национал-либерали 28—30 мандата, Гота 7—8, Георге Брауна 10—11, Др. Луна 10—11, Куза 8—9, Јунањан 4—5, Арбетану 4—5, и Мађари 8—10.

Нова година крије

вашу срећу

Ова нада може се испунити,

ако купите румунску државну класну лутрију

Вучење III. класе биће

3-4 јануара

са добитцима од

13,000.000 леја.

Ради спремања будућих учитеља именовање се потребан број професора на учитељским школама, Темшиварској и Вршачкој, који ће предавати на српско-хрватском језику односно на румунском, методску, ове предмете: аналитику, методску, црквено појање и практичне вежбе. Професори за те предмете на темшиварској учитељској школи бираће се у првом реду између румунских полицаја, али који су народности српско-хрватске. За те предмете на Вршачкој учитељској школи професори ће се бираати пре свега између полицаја Краљевине Југославије, али који су румунске народности.

У веокастој таквих професора обе ће оданосе владне агенције привремено путем уговора професоре узете између квалификованих државана Југославије односно Румунске.

Ученици учитељских школа, Темшиварске и Вршачке, мораће бити држављани Румунски односно Југословански, које знаку румунски језик односно српско-хрватски језик и мораће бити исто вероисповести као и српско-хрватски односно румунски мањина.

У циљу спремања ученика који се одређују за Темшиварску учитељску школу односно за Вршачку учитељску школу, створиле се категорије факултативне наставе српско-хрватског односно румунског језика у 4 прва разреда гимназије у Темшивару и у Вршцу.

(настављење се)

Пажња! Бивши судија и адвокат Др. Фрања Масалић, значајни чински прваци свеврсно преводи из српског, немачког и мађарског језика на румунски и обратом у својој адвокатској канцеларији Темшивар, Град. Палата католичког епископа.

Пажња!

Штовани читаоци!

При куповању позивајте се у сопственом интересу на огласе у нашем листу.

Брва веза са Београдом — у вилетлу

Провлазе нове везе бавила су се у Темшивару два вилна чиновника железничке дирекције из Суботине који су значајно учествовали на југослованско-румунској железничкој конференцији на којој се утврдило ред возике за идућу годину.

У погледу директне везе Темшивар—Београд дошло је до споразума. На тај начин пут одлазе преко Врша Панчева са лањом до Београда трајаће 5 сати. Од 1. маја идуће год. полазиће директан воз

Приспела је зима, купујте снегципеле и каљаче светске марке

„ХУТЧИНЗОН“

француског производа

Конвенција

о уређењу мањинских основних школа у Банаату

У местима где мањина у прос доповољан броју деце за отварање школе, нема школи јер привремено нема зграде или учитеља, деца ће моћи посещавати државну школу. Али ако је број деце у добу за похађање школе мањи од онога

који је потребан за отварање једне мањинске основне школе српско-хрватске односно румунске деца, су дукава да похађају румунску основну школу односно југословенску школу.

Члан 8.



овци не болују од мейшпа (калбаз)

Метва овака јесте болест коју произукују нарочити црв, који има облик багременог листа и налази се у угверци. Оболела животиња ослаби, не једе, угверци старе, муч прелазу у црв и жути очи. Зато се ова болест назива и жутицом. Метва произукује велике губитке.

Препарат који лечи сваку овцу или овна са једином дозом (капсом) — без обзира на старост или тежину животине, и има коначно, тешко болест — зове се Галбинол.

Галбинол се продаје по 10 леја капса

добаје се у апотекама и дрогеријама.

Од власти дозвољена распродаја у ПРОДАЈА ОСТАКА ОТПОЧЕЛА ЈЕ!!!

Темешвар, I.
Пјача Унирић бр. 7.

GOLDHAUS

АРАД
Буле. Краља Фердинанда бр. 11.

Због великог сто-
варишта снизили
смо поново цене!

Клиника за експорт у Темешвару.

Министарство пољопривреде бави се изабављањем на пољопривредној у Турку Сејерлићу и у Темешвару успостави по једну клинику за ек-

порт. Остварење овога плана упућивање на експорт жарве из Баната. Радио станица у Темешвару у јануаријалу се најодлиже до 1. фебруауе године. Истаклаја поче-ће ондах посм божјињх празника.

Најлепши БОЖИЊНИ ПОКЛОНИ



Механичке грабе, марке „Мекано“ и Мерлин, парне машине, електричне жељезнице, фотографски апарати и т. д. у великом избору јефтино код

„РЕКТА“, стручна радња
механичких играчака

Темешвар I, Краљева улица, Александра улица.

Народно здравље

Пшпе: Др. Васа Војновић, деци лекар у Темешвару.

Мрасе. (Оспице, мале богиње.)

Мрасе су честе и врло заразне болести. Од мрасе могу оболети и одрасли, ако их нису имали у детињству. Изазивачи мрасе још нису сигураио познати. Ко је једанпут имао мрасе, врло ретко оболи по други

путе; у почетку јасно црвене, доцније модорочвене. Лице отекуе, а нарочито очи капљи и нос. После 4-5 дана ватра спадаје. Ако ватра не спадаје, она могу да настује компликације: запаљење уха и плућа.

После недељу дана оспе ичезују, ватра спадаје, запаљење узкокожа у устима, носу и очима попусти. После прве недеље почиње ситно перутате које.

Болест траје 8-10 дана. Мрасе се не јављају увек овако јасно.

Мрасе су оспасе особито код ракичине, недоговои хранене мале деце испод 3 године. Јер лако добију запаљење плућа.

Мрасе слабе отпорност децејг тела особито према туберкулози, зато после мрасе добија се лако туберкулоза.

Компликације код мрасе су: запаљење плућа, уха и вратних жезада. Ако дете нема ватру и перутате престане, дете се окупа и може ићи у школу.

Ако се већи део устечка од мрасе разболе, школа се мора затворити.

Како се преносе мрасе? Најчешће од оболелог на здраве помосу сатних капљица. које при кишају, кашљају, говору, прскају на уста и нос.

Ваздухом, ако је пун са капљицама од оболелог. Излучењем из носа, очну и ушну.

Изазивачи мрасе врло су краткорок живота ван тела. Они се на предметима врло суше и онда нису више заразни. Зато дезинфекција стана и предмета није потребна.

Како се спречава ширење? Болесно дете мора се одмах извојати. Убригајати се серум од мрасе који од браће, сестара, које се убригава оболели у ушнице.

Лечење врши лекар.

Мајице, чарапе, плетене и кожде рукавице зимско рубље „Венгер и Јегер“ и сваковрсну ситну робу најјефтиније код 75 годишње фирме

Вилијам Вајс

И СИН

Темешвар
IV. пјача Шкулаје,
I. палата „Лефнер“.

Арад: Фирма Јулимет
(Нарјанова палата).

пут, јер после мрасе остаје непријатност (шкунити) за цео живот.

Од заразе до изабјања болести протекне 11 дана.

Болест почиње као обичан назаб, нерасположење, ватром, кишањем, кашљем и запаљењем слузокожа. Очи капљи зацрвене, отекују и сузе. Сетостот држи очи. Жидро и трпо зацрвене. Трећег дана од оболена ватра се повећа до 40°C и оспе (црвене пеге) се појаве. Прво иза ушну, онда на лице, врату, груду, на рукама и појаса. Оне се састоје из већих неједнаких пеге, које су мало издиг-

„М И А“ крема
Апотека: Др. КОВАЧА,
Темешвар, II,
ул. Дачалор (Пшпа-
на ул. бр. 33-35.

Помоћне штикерје, ажуре велое-
бајете лесно и превлачење
дугмаца код
КИРУЦЕ, Темешвар I, улица
Булевар де Сајорје I,
улице Краља Фердинанда

Темешвар, II,
ул. Дачалор (Пшпа-
на ул. бр. 33-35.

Помоћне штикерје, ажуре велое-
бајете лесно и превлачење
дугмаца код
КИРУЦЕ, Темешвар I, улица
Булевар де Сајорје I,
улице Краља Фердинанда

Темешвар, II,
ул. Дачалор (Пшпа-
на ул. бр. 33-35.

Стакарска радња
И. Адлер и Син
Темешвар II, Пјача Рарем 2. Тел. 100.

Р. Куновски
Темешвар, II. Пјача Трајан I.

Најелегантније ципеле
по мери отговарају
КИРУЦЕ, Темешвар, IV,
Булевар Бертело бр. 1

Модерни штедиљаци
најбоље
квалитета
од ови деја
на горе

Дизајер КИЛУВА, Темешвар
IV, Булевар Карај 37.

Фабрика огледала и умет-
ничко глумаче стакла

насл. Молдована
и комп.

Темешвар-Град
Пјача Цетовић бр. 2.
Телефон: 12-07.

Краљевски и дворски лифтер! 1

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Купујте
чай
Арима!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Чай
АРИМА
пштити од
забола!

Црквене, свечарске и кућене
поштине СВЕДБЕ, олеи и куте пош-
тине, марке, УМЕТНИК добајете
најјефтиније код
ПРОДОВОЧА

В. Петковић
Темешвар
ул. Дачалор 11-13

на мало Тел. 236 на велико

Сатори, веренички прстени,
свадебни поклони најјефтинији
су код фирме

Херман Ириш
сукција и алатар

Темешвар-Град
улица Море
бр. 6.

МЕТА

најјефтинији избор за
куповање

ћилимова и завеса
свих врста.

Мушема врло
јефтина!

Фабричке цене!
Велики избор!

Темешвар, IV.

Булевар Бертело (Копштова
улица) бр. 13.

Творница „Протес“

БелаСекелъ

Темешвар IV,
Булевар Бертело 9.
(Копштова ул.)

Вештачке руке, веш-
тачке ноге, као и сви
ортопедски апарати.

Уметци за равне
табане по отиску
од гипса.

Стигле су снегципеле и каљаче за женске, мушке и за децу
Продаја на велико и на мало. Помоћне новости за 1933-1934. Продаја на велико и мало. Снегципеле са мало погрешка већ од 85, 75 и 65 леја.

Јулиус Попер, трговина ћилимова и линолеума

Јосивово, Булевар Бертело 5. Телефон: 18-75. Фабрика, Пошак пјаче Коронини и улица 3 августа. Телефон: 18-95.

Пре ништо набавите
поклоне за Божит
уверите се о великом
избору играчке и
јефтине цене на свим код фирме
Гранд Базар
Темешвар-Фабрика
Главна улица број 54.

Шпелерајска роба је најјефтинија код
Чедомира Кнежева
трговина меловите робе
Темешвар IV.
улица Герера фот 38.

Рагаљи
хурија и стовариште
крана
Темешвар II.
ул. Дашкор (главна ул.)
број 39 (7)

Играчке за Божић
можете већ сада набавити.
Посетите без обавезе куповина
мој избор. Проплаћа
на велико и мало код
фирме
Јулиус Шварц
Темешвар I, улица Мериа број 2.

Специјална кројачница за
свакојврне униформе
Шалиначки и Јанку
Темешвар I,
палаца Емилија 4, поред
Савског канала
Израђујемо свако-
врне капе за уни-
форме, патрогасе,
појинке, јакне и ме-
лојинијаре, исто тако
шитовање вичке у
злату и сребру. Ве-
лико слагашиште у
приборама за уни-
форме и т. д.

Најстарија ћурчијска
радија и стовариште
крзна у Банату
Худовски и Салаји
Темешвар-Град
Улица Лоновић.
Основао 1867 год.
Првокласни посао и роба.



Најбоље и најјефтиније светли лампа за петролеум и гас
НОВАЛУКС МАКСИМ
Тражите пензионик модерних лампа за петролеум и гас
пена и справа за кување. Радионица стручне оправ-
ке и стовариште саставних делова
„NOVALUX“, Темешвар III.
Ул. У. Оливију (Јосика) 3.

Мушки кројач за
господу и свештенике
Љубомир Бесуљ
Темешвар-
Град, Влади-
чански двор.

Велико стовариште сопствене
израде у коферица и кожкој
галантеријској роби
по још нечуено јефтини
цени код фирме
Клајн Јене
Темешвар, I. Палаца св.
Борја бр. 6

Ј. ВАЛТРИХ
ТЕМИШВАР-ФАБРИКА
Палаца Трајан бр. 1.
Електрична трајна
ондулација, бојали-
цање косе, модерна
косметика.

Израђујем сваке врсте
серсаве и хамова, а
нарочито сватовске ник-
ловане по најповољни-
јим ценама, наручбине
примај
Милан Јорговић
сарач и седлар
Темешвар I,
ул. Еужен де Савоја

Трајна електрична ондулација
(траје 6-8 месеци), фарбање
косе, гвоздено ондулације, ма-
шини, бријање и
пишање обавља
Паја Тодоров
фризер
Темешвар-Град, улица Алаба
Јулија (Макрин дом).

Највећи избор у
кожним релакси-
дима торбама и
коферицама по
најјефтинијој
цени код про-
извођача
FEUER
творница кожне робе
ТЕМИШВАР I, улица Мериа број 8.

Фрања Тејнор & Комп.
ОПТИЧАР
Најбоља роба од челика,
бријање, капаке, машине
за пишање косе и бра-
де и вештачко оштрење
Темешвар-Фабрика
Палаца Трајан бр. 1. Телефон 561

Душан Лазич
трговина оружја
Темешвар-Град
Емилијску број 5

Превортују своје
богато снабдевано
стовариште у ло-
калним пушкама,
флорберма, пишто-
љима, револверима,
патронама и ло-
калном прибору.

Душан Турински
бравар и водоводни
инсталтер
Темешвар-Град
Улица В. Александри број 10,
спрат док.

Л. ТУРИ
Темешвар
I, улица Мериа 8
Стовариште новених фабрика.
Такнина за
наместај, за-
веса, чидима
и покривача.

Лепе и добре
шешире
као и кошура, краткова, краваће,
чарапа и све врсте памучних арте-
факата и у највећем избору
код фирме
насл. **Густава Новака**
Темешвар-Јосифово
улица Новак бр. 20.

Идеална сретства
за негу лица
Заида
крем
помоћ
сапуна
пудер
добјају се у апоте-
ци „Саломе“
Темешвар, I,
мореа надреа Лоја.

Много ћете уштедети ако на-
бавите
чарапе,
рукавице,
мајице,
вунуцу,
чипке и галан-
теријску робу
код фирме
М. ХЕН
„Краљ чарапа“
ТЕМИШВАР
IV., Кошутава улица, број 25.
(на пијалици).

Због приспеле сезоне про-
дајем препуно стовариште
женских капуца
по јако сниженим ценама.
Уверите се без обавезе куповина,
код фирме
Радослав
Темешвар I, Ред кућа кафеана „Лоја“.
Ненадмашиво у укусу, какво-
ћи и цени!

Оснивао 1878.

Телефон 5-57.
Само што је добро, то
је јефтино. Гласовир се
купује са поверењем
Ј. ВОНКА
фабрика гласовира
Темешвар, IV.
Ул. Жофр (Терек) број 4.